

že ho budu podrobněji referovat. Postavil jsem v něm vedle sebe dvě zdánlivě nesouvisející zprávy, které se objevily týž den, 19. června 2011; žádná z nich ovšem nebyla zprávou titulní a čtenářům lze prominout, že jednu z nich nebo obě přehlédli. Stejně jako všechny zprávy přinesla i tuto dvojici každodenní „informační tsunami“: dvě malé kapky v záplavě novinek, jež mají údajně působit jako osvěta a vysvětlení, přitom však slouží k zastření zraku a zmatení pohledu...

Jedna zpráva, jejímiž autory byli Elisabeth Bumiller a Thom Shanker,²⁰ popisovala dramatický nárůst počtu dronů zmenšených do velikosti vážky nebo kolibříka, které se pohodlně usadí na okenních parapetech; mají za úkol, jak to vyjadřuje Greg Parker, kosmický inženýr, „skrýt se ve volném prostoru“. Druhá zpráva, z pera Briana Steltera, líčila internet jako místo, „kde zmírá anonymita“.²¹ Obě zprávy říkají totéž, obě ohlašují konec neviditelnosti a autonomie, dvou definičních rysů soukromí – třebaže vznikly nezávisle na sobě a aniž by o sobě vzájemně věděly.

Bezpilotní drony, vykonávající špionážní a bojové úkoly, jimiž jsou známí zejména „Predátoři“ („Od roku 2006 zabily americké bezpilotní letouny více než 1900 povstalců v Pákistánu.“), se scvrkly do ptačí velikosti nebo ještě lépe do velikosti hmyzu (třepotání hmyzích křídel lze technologicky napodobit snáze než pohyby ptačích křídel; podle majora Michaela L. Andersona, doktorandského studenta rozvinutých navigačních technologií, se inženýři v současnosti zaměřují na napodobení mimořádných aerodynamických dovedností lišaje smrtihlava, hmyzu proslulého schopností vznášet se na místě – tohoto cíle se dosud nepodařilo dosáhnout, ale jistě se tak brzy stane –, protože má potenciál překonat vše, „co

20 | E. Bumiller – T. Shanker, *War evolves with drones, some tiny as bugs*, in: *New York Times*, 19. červen 2011.

21 | B. Stelter, *Now drones are absolute*, at <http://motherboard.vice.com>.

79 dokážou naše neohrabané letouny“).

Nová generace dronů bude neviditelná, ale zviditelní vše ostatní; zůstane imunní, zatímco vše ostatní se stane zranitelným. Slovy Petera Bakera, profesora etiky na Námořní akademii Spojených států, díky těmto dronům se válka dostane do „post-hrdinské éry“; podle dalších „vojenských etiků“ se ještě prohloubí již dnes ohromná „propast mezi americkou veřejností a její válkou“; jinými slovy drony vykonají další krok (druhý krok po zrušení povinné vojenské služby a jejím nahrazení profesionální armádou) k tomu, aby se válka stala neviditelnou pro národ, jehož jménem je vedena (nebudou se nasazovat životy občanů), a proto bude také jednodušší – a lákavější – ji vést (bude totiž téměř bez vedlejších škod a politických nákladů).

Další generace dronů uvidí vše, ale zůstane naprosto neviditelná – metaforicky i doslova. Nebude možná žádná ochrana před sledováním – pro nikoho. I technici, kteří drony vypustí, se zřeknou kontroly nad jejich pohyby a nebudou schopni ochránit žádný objekt před tím, že se náhodou stane předmětem dohledu: „nové a vylepšené“ drony budou naprogramovány tak, aby létaly samy, aby si určovaly svůj itinerář podle vlastní volby. Jakmile budou v plánovaném množství uvedeny do provozu, jedinou mezi poskytovaných informací bude nebe.

Právě tato dimenze nové špionážní a dohlížecí technologie, která dokáže jednat na dálku a autonomně, nejvíce zneklidňuje její tvůrce: „tsunami dat“, již jsou zahlceni zaměstnanci velení vzdušných sil, představuje reálné riziko, protože se může vymknout jejich kontrole (a kontrole kohokoli jiného) – příliš velké množství dat znemožňuje jejich analýzu. Od 11. září narostl počet hodin, které potřebují zaměstnanci vzdušných sil ke zpracování informací od dronů, o 3100 procent a každý den přibývá dalších 1500 hodin videonahrávek, které je zapotřebí analyzovat. Jakmile omezený „pohled“ senzorů na bezpilotních dronech nahradí „gorgonské oko“, které